

EUSKAL ORIA

IGANDEAN ZARAUTZEN

Lengua Andereño idazle batzarru

Euskal-Pizkunde eguzki izpiak argitutako eguna igandekoa.

Guzia alai, guzia atsegirian zedan, eguraldia ere alakoxea gerta zitzagun. Urre-gorrizko kurbilla mendi lepotik irten eta baxter guziak bere muñi epelaz esnata piztu ondoren, kixkaigai biur garaian, egurtean, pirla laño eun atzean ezkutatu zitzagun, itxasoak maitak bialtzin zigun aizexka arnas-lasaigariari bideak garbi utzi nai-

rik bezela.
Leku ixil bat aukeratu nai izan zutenak, etziran noski asarre izango batzarra egiteko Zarautz eta jai egunez auto izanaz. Oldozpen mende egun bat igarotze txoko, ixiltasuna lagun ona deute; baña askotan blotz pizgarrigo izango zaizute zara apur bat, poz-ageri bat, zarata paizori zuen asmo aurkakoak ez badira beintzat.

Eta egardian, Oikia ta Zumai arteko estropada bikain ura ikusirk, edonori euskotasuna sendotu egin bear. Amairu zanko itxas pizti aien leia! Uin gaiean jartzen ziranean, arekin batera ondarreratu nai zutela esan ziteken. Arriigarria! Amairu zanko bat-batera ibiltzen zituen, aurrera ta atzera neurri berdin-berdinian. Eta elburua iritxitakoan zanko guziak gora zituala nabaitu genun aietako bat. Gero bi piztia ezturts gelditu ziran, zanko era kiro ta zain izandako oikiar eta zumaiar bulartsuak eramakin. Txalo gure arraunlarria!

Beribil, txirringuts, burdi kurpilpean gelditzeko arrisko bizian, erriruntz itzuli ginen. Ezker eskubi euskerena entzuten zan.

Zarautz oraindik ere euskal erri naiz ta kanpotarrez josia egon "Kontu!" bateri, "tralla" txiki bat besteari: ofeko beatzik galdu nai ez ba ta guziak 42'ko morteroak añako zapataz rakk! zipla! beatz txikien gaiean jarri bear. Zer ote da txikia izatea!

Kostata, baña noizbait eldu ginen jatetxera. Kleri'nean genuen gure bazkaria. Atzean, baiatz koxkor bat-ean jarri ziguten mai berezia. Alki apafia genitun. Exeri orduko "Ira" k, goruntz begira, sapai eder ira ikusita, bere atsegirian bizia azaldu zuan. Eta erritar uxoak buru genitula ezker eskubi jarri ginen "Pillipa", "Mirentxu", "Yolanda", "Maria'ren Alaba bat", "Ira", "Maitxo" ta bere laguna, ta ixkitxo batean ni ta Barrena'tar Polikarpa jauna. (Oartu, erderaz ari banitz ez nukela "ni ta ura" esango erderaz, izketan ari dana astoa izan oibaido... "El burro por delante...")

Bazkari "aparta". Barrena'ren euskera bikafiaiak bere española itsatsita bezelaxe euki ginduzen. Bixigarri uraxe, ederk, txit ederk etorri zitzagun. Jaungoikoa gurekin genua esan ziteken, ain labainki zijuaren guzia.

Jakiak ondo maniatuta, goxo-goxoa, legortar bateri "txipiroiak" beltz xamarra iruditu bazitzaizkion ere.

"D. Z."k lengoaz gafiera kilo pare bat irabazi zituan. Nola ez, parra ain lasai egin ezker?

"Ira" k sei edo zazpi "artikulo" idatzeko aña gauza esan zigu. Urtsa eranda!

"Yolanda" k ere etzuan sagardoarekin ezer nai. Urak izketarako gozo ematen ote duanen kezka sortu zait.

Oiarzuarak, "Mirentxu" ta "Pillipa" k alegia. Donostiko ura "laboratoioan" baño obeto ezagutzen dutela erakutsi ziguten. Len ez nuantzik edaten, baña orain gutxigo. Donostiko ur kaxkar au edan? Arrazoi dezute obea da sagardoa.

"Maria'ren Alaba bat" maiean itz gutxikoa dala esango nuke. Eginbear gafiera bere garaian, ¿ezta?

"Maitxo" k "noski" ta beste one-fako itzak ikasi zituan. Elgoibarrrai erakusteko asmotan. "Akademika" gala degu.

Onen laguna (izenik ere ez nion galdu, aspaldiko arrebatzat artu bai nuan), au, diogu, idazle izateko zaleturik juana izango degu noski.

"Uxo"ak "D. Z."k zion bezela "los honores de la casa" egin zizkigun, etxekoandre jatorrenak afian.

Bazkaria azkenetan zala iritxi zi-

tzaigun "Olatx" bere lagun batekin, elkar ezin arkiturik "kikilibioka" ibili ondoren. Gure idazle xorta ornitzeko besteak bezin itxurazko anderñoak. Ongi etorri atsegina egin zitzaien.

Bazkalondoan, Barrena jaunak agurtu gindun, anderñoak beren batzartxa egin zezaten bazijuala esa-naz.

Eta nik ere gaurkoz naikoa dala uste det, eta agur, biyar arte.

LUZEAR

Azpeiti

Bergara'n Euskel asteko artuanak ordaintzeko, Alejanderren' gana elduak:

Orbegozo'tar Alejander, 10 laurdeko.

Oyarzabal'tar Jokin, 10.

Oyarzabal'tar Martin, 5.

Etxeberria'tar Iñaki, 5.

Gubert'ar Bingen, 5.

Lapazaran'tar Ander, 5.

Goenaga'tar Mcesto, 5.

Agirre'tar Joseba, 5.

Elustondo'tar Kepa, 3.

Elustondo'tar Joseba, 2.

Ibarzabal'tar Kepa, 2.

Oronoz'tar Lorentzi, 2.

Zubimendi'tar Gabriel, 1.

Errazti'tar Joseba, 1.

Azpiazu'tar Koldebia, 1.

Artola'tar Manu, 1.

Agirre'tar Toribi, 1.

Azpiazu'tar Mikel, 1.

Azkue'tar Kepa, 1.

Azkune'tar Iñaki, 1.

Ibarzabal'dar Patxi, 1.

Zubimendi'tar Iñaki, 1.

Azkue'tar Urban, 1.

Azkue'tar Erroman, 1.

Arozena'tar Joseba, 1.

Arrizabal'a'tar Balasi, 1.

Epelde'tar Andoni, 1.

Errezabal'tar Iñaki, 1.

Alberdi'tar Anastasi, 1.

Ibarzabal'tar Kepa (semeak), 1.

Ibarzabal'tar Katarinek, 0'50.

Guzire, 7750 laurdeko.

Eman dezutenai mille esker, emaneko zale zeratenak gertu Alejandren' gana berak zuzenduko zaitutza...

Euskerie il zala uzte zan, baina oraindik bizi da.

Gora Euskalerri berdinik gabe zoragarria!

Aginduz.

ERRENA

Arrasate

Bergara'ko Euskel-eguna. — Garadia dago erri ontan Bergara albo erri euskaltzalian egindo diran euskal jai andiak ikusten juateko, illonen 31'tik ekin eta Irailla'ren 8'ra bitartean, batez ere Ume euskaldun egun eta Euskal-egunian.

Arpida. — Badakitzue Arrasate'ar guztioak jaiak egiteko diru asko biar izaten dala, "Euskaltzaleak" arpida zabalk dawko, gu iñor baño biartuago gagoz laguntzera, batez ere Bergara'ko euskaltzale zintzuai, ezaudagu begiratu baño guk egin izan dotzagun deixari, zein pozik erantzun izan dotzan bai geure Euskal-egunian, eta bai antzerki jai eta besta bai izan guztietan.

Lagundu deigun bakotxak alduan eran, egiten degun guztia eginda ere "Euskaltzaleak" baxkunari eta batez ere Bergara'ko euskaltzale jatorrak zor dotzagun eran ezdotzagun egingo. Orrí batzuek zabaldurik dira diruza nori emon eta abar eta orregaz gafiera emon leike "Udalaitz" euskal idazleari eta neuri. Alegindu gaitian datorren igandeko izparringian izen ereskada andi bat jartzen.

Basatikeriak. — Lengo egunian gabeko amarrak aldiun "Asua-azpi" baserriko Ugalde'tar Zipriano'rri iru gari-meta erre dotzie. Ez daki nori izan dan gaizkile biotz gogorri.

Agur eta ondo bizi. — Madril aldeko egin du erri ontatik anbiztzezko asmuz Armengol'tar Joseba Mirena "Euzkadi"ko erdel izparkaria.

UDALA-MENDI

Donostia

Barrengoa "trixtrarak" eltzeko ere!

Urak artzera Ormaiztegi'rak juan da, Egilegor'tar Joseba, lagun on, ta anitezlarri "xelebre" ezaguna.

Neurriz urakin motell neurriz, barrengoa txitxaren umoria, itota geratu ez dedin.

Autarkia (botua) izateko. — Autarkia nork izango duben jakiteko, izen erreskadak Udal etxeko arku pian jarrita daude.

Goizian goiztia, illuntzeradio age-rotz egoten dira. Txolarte bat artuta, zure ta zure sendi ta lagunen izean jarri dituzten begiratu bariaren zera, gero autarkia izan nai badezu. Jarrita ez badago, etorri E. Etxera, ta biardiran lanak egingo dira.

Euskal eguna. — Eguin ortan, emego trefiero estropada izentuak dira-lako noski, Bergara'ko euskal egun ortarako, ez da emen, len izan diran euskal egunetarako izaten zan aña-garrik nabaitzen.

Ezpata-dantzariak. — Igandeant dantzara juanak Goizueta'n ziran Eusko Gaztedi'ko dentzari bikafia. Aperi egindako arrera onagatik, Goizuetarrak dantzarien eskerrak irabazi dituze.

Datorren igandeant Endaia dijuaz ango jaietara. Urranguan Zarautz'a, andik Bergara'ra ta, jaupa mutillak!

ATARRENE

d-gp.—dfi.—eqL

Gu la Guitarrak

Otaño'tar Pello Mari zanaren olerki bat euskeralduta.

— 1 —

Zein da euskera, nor euskaldunak, zer ta nungotarrak gera?

galdezka daude atzerritarak alde ontara begira.

Ludi guzian bere berdinik ez duan Euskalerria,

ezin ikuhi digute ondo,

irten gaitezen argira,

inork zikiflik sortu ez dezan

gure jatorri garbira.

— 2 —

Zappi aizparen gal dan oyala ebakirikan erditik,

alde batera iru soñeko,

utzirikan lau bestetik,

goraizikin berezi arren

bakoitza bere aldetik,

ezagutzen da jantzi dirala

zazpiyak oyal batetik.

— 3 —

Oyaltzat artu zaguñ euskera,

goraizetzat Bidaska,

(ibai koxkor bat besterik ez da,

utsa balitz itsasoa).

Alkarren urbil daude zazpiak,

muga deitzen da Pausoa.

Zergatik izan bear ez degu

sendi bakar bat, oso?

— 4 —

Zuaitz baten zañetatikan sortzen diran landariak bezela gera Bidasa'ren bi aldetako ozteak:

berdinik dira gure jatorri,

oiturak eta legiak,

Ama Euskerak magal berian

azitako senideak.

— 5 —

Ama Euskerak bere semeak, gu, Ameriketan zenbat arkitzen geran, eta urrutitik maiteago degu anbat.

Emen ez dago Bidasa'rek

ez beste trabik, or aibat.

Ama maitea indartu dedin

iñobi bedi Zazpiak Bat!

— 6 —

Jakin nairikan zein dan ludiko izkuntzarik zarena,

jakintsu asko dabil sentuba

oso galdu bearrear;

len azaletik ibiltzen ziran